

Sag C-155/21

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

10. marts 2021

Forelæggende ret:

Svea hovrätt (Sverige)

Afgørelse af:

1. marts 2021

Sagsøger:

Den Italienske Republik

Sagsøgte:

Athena Investments A/S (tidligere Greentech Energy Systems A/S)

NovEnergia II Energy & Environment (SCA) SICAR

NovEnergia II Italian Portfolio SA

[Udelades]

ANMODNING OM PRÆJUDICIEL AFGØRELSE

[Udelades]

Parter i hovedsagen

Sagsøger: Den Italienske Republik

[Udelades]

[Udelades]:

[Org. s. 2]

- Sagsøgte:
1. Athena Investments A/S (tidligere Greentech Energy Systems A/S)
[Udelades]
Danmark

 2. NovEnergia II Energy & Environment (SCA) SICAR
[Udelades] g
Luxemburg

 3. NovEnergia II Italian Portfolio SA
[Udelades]
Luxemburg
- [Udelades]

[Org. s. 3] Hovedsagens genstand og relevante omstændigheder

Baggrund

(1) I perioden 2005-2012 vedtog Den Italienske Republik (Italien) lovgivning med det formål at tilskynde til investeringer i vedvarende energi. Ved efterfølgende lovgivning blev de økonomiske incitamerter afskaffet eller begrænset. Primært skete dette ved lov 91/2014 af 24. juni 2014 (det såkaldte [Spalma incentivi]-dekret).

(2) Det danske investeringsselskab Athena Investments A/S, den luxemburgske investeringsfond NovEnergia II Energy & Environment (SCA) SICAR og det luxembourgiske aktieselskab NovEnergia II Italian Portfolio SA (herefter under ét »investorerne«) foretog i perioden 2008-2013 investeringer i Italien. Investorerne blev bevilget incitamerter af det statsejede italienske selskab GSE gennem skriftlige bekræftelser og aftale mellem GSE og de solenergioperatører, som investorerne investerede i. Investorerne fandt, at Italien, ved først at give tilsagn om og aftale økonomiske incitamerter, og derefter afskaffe eller begrænse de samme, havde tilsidesat sine forpligtelser i henhold til energichartertraktaten (Energy Charter Treaty (ECT), EFT L 69, 9.3.1998, s. 1.) Investorerne indledte derfor en voldgiftssag mod Italien ved Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut (SCC) (voldgiftsinstituttet ved handelskammeret i Stockholm, SCC). Sagen blev gennemført i henhold til SCC's voldgiftsregler af 1. januar 2010. Der blev afsagt voldgiftskendelse den 23. december 2018 (SCC Arbitration V (2015/095)).

(3) Efter voldgiftskendelsens afsigelse har Italien anlagt sag med påstand om tilsidesættelse af voldgiftskendelsen som ugyldig for Svea hovrätt (appeldomstolen for Svealand, Sverige).

Voldgiftssagen

(4) Investorerne indledte i juli 2015 voldgiftssag mod Italien i henhold til tvistbilægelsesmekanismen i artikel 26 ECT. Investorerne gjorde gældende, at Italien havde tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 10, stk. 1, ECT ved at have nedsat tarifpræmierne, som det var sket ved bl.a. vedtagelsen af [Spalma incentivi]-dekretet. De krævede erstatning for et beløb på i alt 26,3 mio. EUR.

(5) Investorerne indgav klageskrift i voldgiftssagen den 1. april 2016. Italien indgav sit svarskrift den 15. september 2016. I svarskriftet fremsatte Italien visse indsigelser mod voldgiftsrettens kompetence til at afgøre parternes såkaldte interne EU-tvist, altså en tvist mellem [org. s. 4] på den ene side investorer fra en EU-medlemsstat og på den anden side en anden EU-medlemsstat end investorenes.

(6) Europa-Kommissionen anmodede den 21. december 2016 om at måtte intervenere i voldgiftssagen. Dette blev imødekommet og Kommissionen afgav sit amicus curiae-indlæg den 28. april 2017.

(7) I voldgiftskendelsen fastslog voldgiftsretten, at den havde kompetence til at afgøre tvisten (voldgiftskendelsens punkt 335-403). Voldgiftsretten fandt, at ECT ikke indeholdt nogen udtrykkelig undtagelse med hensyn til interne EU-tvister. Endvidere anførte voldgiftsretten, at såfremt Unionen og dens medlemsstater havde haft til hensigt at undtage sådanne tvister, ville det fremgå udtrykkeligt. Voldgiftsretten mente ikke, at Lissabontraktaten havde ændret anvendelsen af ECT mellem EU-medlemsstaterne. Der var ifølge voldgiftsretten heller ikke nogen konflikt mellem ECT og artikel 344 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), og dermed ikke nogen konflikt mellem ECT og EU-retten. Ifølge voldgiftsretten vedrørte tvisten ikke fortolkningen eller anvendelsen af EU-traktaterne, men rettigheder og forpligtelser i henhold til ECT.

(8) I forhold til EU-Domstolens dom af 6. marts 2018 i sag C-284/16, Achmea, EU:C:2018:158, (Achmea-dommen) fandt voldgiftsretten, at dommen ikke udelukkede, at voldgiftsretten havde kompetence til at prøve tvisten, bl.a. idet ECT ikke er en bilateral investeringsaftale mellem to EU-medlemsstater. Lovvalgsklausulen i artikel 26, stk. 6, ECT, som henviser til international ret, kunne ifølge voldgiftsretten ikke anses for at omfatte EU-retten. Voldgiftsretten fandt derfor, at den ikke fortolkede eller anvendte EU-retten i den foreliggende tvist. Voldgiftsretten fandt endvidere, at den omstændighed, at Unionen har undertegnet ECT ikke kunne anses for at være »en aftale mellem medlemsstaterne«, og at Achmea-dommen derfor ikke finder anvendelse på ECT. I sagen fandt voldgiftsretten, at Italien havde tilsidesat sine forpligtelser i henhold til ECT og tilkendte investorerne 11,9 mio. EUR med tillæg af renter og omkostninger.

[Org. s. 5] *Sagen om ugyldighed og tilsidesættelse for Svea hovrätt (appeldomstolen for Svealand)*

Italiens påstande samt søgsmålsgrunde og visse anbringender

(9) Italien har nedlagt påstand om, at hovrätten (appeldomstol) skal ophæve voldgiftskendelsen, subsidiært at hovrätten (appeldomstol) skal tilsidesætte voldgiftskendelsen. Italien har til støtte for sin påstand hovedsageligt anført følgende. Voldgiftskendelsen skal ophæves, idet den behandler en tvist, der ikke er omfattet af en gyldig voldgiftsaftale mellem parterne. Der har ikke kunnet indgås nogen gyldig voldgiftsaftale mellem investorerne og Italien på grundlag af artikel 26 ECT, eftersom denne bestemmelse ikke kan fortolkes således, at den vedrører en intern EU-tvist. Såfremt ECT ved en fortolkning måtte anses for at medføre, at artikel 26 omfatter interne EU-tvister, er voldgiftsklausulen i artikel 26 ECT under alle omstændigheder uforenelig med EU-retten. Artikel 4, stk. 3, og artikel 19 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) samt artikel 267 TEUF og 344 TEUF er til hinder for voldgiftsklausulen i artikel 26 ECT medlemsstaterne imellem. Den finder dermed ikke anvendelse eller er ugyldig i interne EU-tvister. Der foreligger dermed ikke noget gyldigt tilbud, som kan lægges til grund for en gyldig voldgiftsaftale. Det forhold, at Unionen er part i ECT ændrer ikke bedømmelsen. Der er altså ikke kommet nogen gyldig voldgiftsaftale i stand mellem Italien og investorerne.

(10) Voldgiftskendelsen er ugyldig, idet den indbefatter en prøvelse af spørgsmål, der i henhold til svensk ret ikke kan afgøres af voldgiftsdommere. EU-Domstolen har fastslået, at interne EU-investeringstvister ikke kan indbringes for en voldgiftsdommer til afgørelse, hverken på forhånd eller når de er opstået. Der er derfor en lovbestemt begrænsning – i dette tilfælde artikel 267 TEUF og 344 TEUF samt artikel 4, stk. 3, TEU og artikel 19 TEU. Der foreligger således en præceptiv processuel hindring. Disse tvister kan således ikke afgøres i voldgiftsregi og en voldgiftskendelse afsagt i en sådan tvist er ugyldig. Interne EU-investeringstvister falder uden for voldgiftsregi, også af den grund, at de i betydelig grad berører almene interesser. Bevarelsen af EU-rettens særlige karakteristika og dens autonomi er en sådan almen interesse, som indebærer, at tvisten ikke kan afgøres i voldgiftsregi.

(11) Voldgiftskendelsen eller voldgiftssagens behandling er åbenbart uforenelig med det svenske retssystem. De EU-retlige regler, der er relevante i den foreliggende sag, er grundlæggende regler og principper, der udgør grundlaget for Unionens retsorden. Voldgiftskendelsen er baseret på en voldgiftsaftale, som angiveligt er indgået i henhold til en voldgiftsklausul, som er ugyldig i medfør af grundlæggende EU-retlige bestemmelser. Voldgiftsretten har på trods heraf anset sig for kompetent til at **[org. s. 6]** behandle tvisten. Voldgiftskendelsen er dermed både i sig selv og gennem voldgiftssagens behandling åbenbart uforenelig med det svenske retssystem.

(12) Italien har ikke fortabt sin ret til at gøre gældende, at der ikke foreligger en gyldig voldgiftsaftale af den grund, at voldgiftsklausulen i artikel 26 ECT er i strid med EU-retten og dermed ikke kan finde anvendelse, og subsidiært er ugyldig. Italien gjorde allerede i svarskriftet i voldgiftssagen indsigelse mod voldgiftsrettens kompetence, bl.a. på grund af, at voldgiftsklausulen i artikel 26 ECT er i strid med EU-retten (såfremt den anses for at omfatte interne EU-tvister). Efterfølgende har Italien fastholdt og præciseret den pågældende indsigelse under voldgiftssagen (bl.a. med henvisning til Achmea-dommen og at tilbuddet om voldgift i artikel 26 ECT ikke finder anvendelse eller er gyldigt). Investorerne har ikke på noget tidspunkt under voldgiftssagen gjort gældende, at indsigelsen er fremsat for sent, men har tværtimod imødegået indsigelsen i sagen og accepteret at den skulle behandles.

(13) En ophævelse af voldgiftskendelsen eller at det fastslås, at den er ugyldig, vil ikke være i strid med det EU-retlige proportionalitetsprincip.

Investorenes standpunkter samt indsigelsesgrund og visse anbringender

(14) Investorerne har bestridt Italiens påstande. Til støtte herfor har de anført følgende. Artikel 26 ECT indeholder et gyldigt og bindende tilbud om voldgift fra alle ECT-stater til investorer fra alle øvrige ECT-stater. Der savnes støtte såvel i ordlyden af artikel 26 ECT som i dens kontekst for at interne EU-tvister skal undtages fra ECT's tvistbilægelsesmekanisme. Tilbuddet under artikel 26 ECT er gyldigt. Italiens klagepunkt er ugrundet, eftersom artikel 26 ECT, og det deri indbefattede tilbud om voldgift, styres af folkeretten og ikke af EU-retten. Selv om EU-retten fandt anvendelse, er artikel 26 ECT ikke i strid hermed, herunder Achmea-dommen. ECT er en multilateral traktat, som er indgået af EU's medlemsstater, tredjelande og Unionen selv. EU-retten er ikke den materielle ret, der skal anvendes i sager under ECT. Skulle der opstå konflikt mellem Lissabontraktaten og ECT, har ECT forrang i henhold til dens artikel 16.

(15) Voldgiftskendelsen omfatter ikke en behandling af et spørgsmål, som i henhold til svensk ret ikke kan afgøres af voldgiftsdommere. Parterne kunne have reguleret deres forhold, dvs. spørgsmålet om erstatning for Italiens aftalebrud, ved et forlig. Spørgsmålene kan således afgøres i voldgiftsregi [org. s. 7]. En voldgiftsret, som skal tage stilling til en tvist, der falder ind under ECT, vil ikke skulle anvende EU-retten.

(16) I tilfælde, hvor en voldgiftskendelses materielle indhold, eller voldgiftssagen som resulterede i voldgiftskendelsen, strider mod svensk *ordre public*, som omfatter visse grundlæggende EU-retlige bestemmelser, kan en voldgiftskendelse erklæres ugyldig som åbenbart uforenelig med det svenske retssystem. Hverken voldgiftskendelsen eller voldgiftssagens behandling er åbenbart uforenelig med det svenske retssystem.

(17) Italien har fortabt sin ret til at gøre gældende, at tilbuddet i henhold til artikel 26 ECT er ugyldigt. Under voldgiftssagen har Italien alene gjort gældende, at

artikel 26 ECT skal fortolkes således, at den ikke indeholder et tilbud om voldgift fra en EU-medlemsstat til en investor fra en anden EU-medlemsstat. Det som Italien nu påberåber sig – at der ikke foreligger nogen gyldig voldgiftsaftale af den grund, at tilbuddet under artikel 26 ECT skal anses for ugyldigt som stridende mod EU-retten – har Italien ikke gjort gældende under voldgiftssagen.

(18) At ophæve eller erklære voldgiftskendelsen ugyldig på grundlag af EU-retten ville være i strid med proportionalitetsprincippet. Såfremt voldgiftskendelsen ophævedes på EU-retligt grundlag, ville investorerne lide alvorlig skade, og Italien ville blive belønnet for at have indgået en folkeretlig traktat (som også Unionen selv har indgået og som investorerne har støttet ret på) i strid med Italiens EU-retlige forpligtelser.

Relevante bestemmelser i svensk ret og i EU-retten

Voldgiftsloven

(19) I henhold til § 1, stk. 1, i lagen (1999:116) om skiljeförfarande (skiljeförfarandelagen) (lov (1999:116) om voldgift (voldgiftsloven)) kan tvister, som parterne kan forlige, indbringes for en eller flere voldgiftsdommere. Stk. 1 har følgende ordlyd.

§ 1 Tvister i retsforhold, som parterne kan forlige, kan efter aftale henføres til en eller flere voldgiftsdommere til afgørelse. En sådan aftale kan omfatte fremtidige tvister i anledning af et bestemt retsforhold, som er angivet i aftalen. Tvisten kan vedrøre eksistensen af en bestemt omstændighed.

[...]

(20) Grundlaget for voldgift er voldgiftsaftalen. Aftalen bygger på parternes råderet over tvistens genstand. Det kan af særlovgivning følge, at en tvist ikke kan afgøres ved voldgift. [Udelades]

[Org. s. 8] (21) En voldgiftskendelse er ugyldig, såfremt den indebærer behandling af spørgsmål, der efter svensk ret ikke kan afgøres ved voldgift (voldgiftslovens § 33, stk. 1, nr. 1). En voldgiftskendelse er også ugyldig, såfremt voldgiftskendelsen eller voldgiftssagens behandling er åbenbart uforenelig med det svenske retssystem (stk. 1, nr. 2, i samme paragraf). De pågældende dele af voldgiftslovens § 33 har følgende ordlyd.

§ 33 En voldgiftskendelse er ugyldig

1. såfremt den indebærer behandling af spørgsmål, der efter svensk ret ikke kan afgøres ved voldgift,

2. såfremt voldgiftskendelsen eller voldgiftssagens behandling er åbenbart uforenelig med det svenske retssystem, eller

[...]

(22) Domstolene skal af egen drift tage stilling til ugyldighedsgrunde.

(23) I henhold til voldgiftslovens § 34, stk. 1, nr. 1, skal en voldgiftskendelse ved indbringelse for domstolene helt eller delvis tilsidesættes efter anmodning fra en part, hvis den behandler en tvist, der ikke er omfattet af en gyldig voldgiftsaftale mellem parterne. En part kan dermed ikke påberåbe sig en omstændighed, som den pågældende, ved at deltage i sagen uden at have gjort indsigelser eller på anden måde, må anses for at have afstået fra at gøre gældende (stk. 2 i samme paragraf). De relevante dele af voldgiftslovens § 34 har følgende ordlyd.

§ 34 En voldgiftskendelse, som ikke kan anfægtes i henhold til § 36, skal ved indbringelse for domstolene helt eller delvis tilsidesættes efter anmodning fra en part

1. såfremt den behandler en tvist, der ikke er omfattet af en gyldig voldgiftsaftale mellem parterne,

[...]

En part kan dermed ikke påberåbe sig en omstændighed, som den pågældende, ved at deltage i sagen uden at have gjort indsigelser eller på anden måde, må anses for at have afstået fra at gøre gældende. Det blotte forhold, at en part udpegede voldgiftsdommeren medfører ikke, at den pågældende skal anses for at have accepteret voldgiftsdommernes kompetence til at træffe afgørelse om den tvist, som er henvist til voldgift.

[...]

(24) Reglen i voldgiftslovens § 34, stk. 2, afskærer ikke en part fra at påberåbe sig omstændigheder i sagen som ugyldighedsgrund under § 33.

Energichartertraktaten (ECT)

(25) ECT blev undertegnet den 17. december 1994 af bl.a. De Europæiske Fællesskaber [(EF)], Italien, Danmark, Luxemburg og et flertal af tredjelande, der ikke var medlemmer af [udelades] De Europæiske Fællesskaber [udelades]. Lidt over 50 stater eller internationale organisationer, såsom [Den Europæiske Union] og Euratom, er i dag kontraherende parter. Italien har nu forladt ECT, men det er ubestridt, at dette faktum ikke påvirker tvisten mellem parterne. ECT trådte i kraft inden for EF den 16. april 1998 (se Rådets og Kommissionens afgørelse 98/181/EF af 23.9.1997 om [org. s. 9] De Europæiske Fællesskabers indgåelse af ECT og energicharterprotokollen om energieffektivitet og de hermed forbundne miljøaspekter (EFT 1998, L 69, s. 1)).

(26) ECT er altså en multilateral overenskomst om samarbejde på energiområdet. Overenskomsten indeholder bestemmelser, der har til formål at fremme adgangen

til internationale markeder på kommercielle vilkår og at udvikle et åbent og konkurrencepræget marked for energimaterialer og -produkter. Traktaten indeholder bl.a. de følgende relevante bestemmelser, der nedenfor gengives i svensk oversættelse (se EFT 1998, L 69, s. 1 [udelades]).

(27) Artikel 26 indeholder bestemmelser om bilæggelse af tvister vedrørende investeringer mellem en privat investor og en kontraherende part.

Artikel 26 Bilæggelse af tvister mellem en investor og en kontraherende part

1. Tvister mellem en kontraherende part og en investor fra en anden kontraherende part vedrørende en investering foretaget af sidstnævnte på den førstnævntes område og vedrørende en påstået misligholdelse fra den førnævnte parts side af en forpligtelse i henhold til del III, skal om muligt afgøres i mindelighed.

2. Kan sådanne tvister ikke afgøres efter bestemmelserne i stk. 1 inden tre måneder efter den dato, hvor en af parterne i tvisten har anmodet om mindelig afgørelse, kan den i tvisten deltagende investor vælge at henvise tvisten til bilæggelse:

- a) for den tvistende kontraherende parts domstol eller forvaltningsdomstol
- b) i overensstemmelse med en tidligere fastsat, anvendelig bilæggelsesprocedure, eller
- c) i overensstemmelse med stk. 3 til 8.

3. a) Udelukkende med forbehold af litra b) og c) giver alle de kontraherende parter hermed deres ubetingede samtykke til, at en tvist henvises til international voldgift eller forligsmægling i overensstemmelse med denne artikel.

[...]

4. Vælger en investor at henvise tvisten til afgørelse i henhold til stk. 2, litra c), skal vedkommende yderligere give skriftligt samtykke til, at tvisten henvises til:

[...]

- c) en voldgiftsprocedure under Stockholms handelskammers voldgiftsinstitut.

[...]

6. En voldgiftsret oprettet i henhold til stk. 4 afgør tvistens genstand i overensstemmelse med denne traktat og de gældende regler og principper i international ret.

[...]

8. Voldgiftskendelser, som også kan omfatte tilkendelse af renter, er endelige og bindende for tvistens parter. En voldgiftskendelse vedrørende en foranstaltning truffet af en regional eller lokal regering eller myndighed i den kontraherende part, der er part i tvisten, skal indeholde bestemmelse om, at den kontraherende part kan yde finansiel erstatning i stedet for en anden fastsat skadeserstatning. Hver kontraherende part gennemfører straks sådanne kendelser og sørger for, at de fuldbyrdes effektivt på deres område.

[Org. s. 10] (28) Tvister under ECT kan altså afgøres af tvistende kontraherende parts domstole eller henvises til voldgift til endelig og bindende i overensstemmelse med ECT og relevante folkeretlige regler og principper.

(29) Artikel 16 indeholder regler om forholdet til andre aftaler.

Artikel 16 Forholdet til andre aftaler

Hvis to eller flere kontraherende parter har tiltrådt en tidligere international aftale eller tiltræder en efterfølgende international aftale, som vedrører anvendelsesområdet for denne traktats del III eller V

1. kan intet i denne traktats del III eller V fortolkes som en fravigelse fra bestemmelserne i denne anden aftale eller fra retten til bilæggelse af tvister med hensyn hertil i henhold til den pågældende aftale; og

2. kan intet i bestemmelserne i den anden aftale fortolkes som en fravigelse fra bestemmelserne i denne traktats del III eller V eller fra retten til bilæggelse af tvister med hensyn hertil i henhold til denne traktat.

(30) Den materielle bestemmelse som først og fremmest, for så vidt angår, der spørgsmål, som der skal tages stilling til i sagen for hovrätten (appeldomstol), anvendes i voldgiftssagen er artikel 10, stk. 1, ECT.

Artikel 10 Fremme, beskyttelse og behandling af investeringer

1. Alle kontrahenterne skal, i overensstemmelse med bestemmelserne i denne traktat, fremme og skabe stabile, rimelige, gunstige og gennemsigtige betingelser for, at investorer fra andre kontraherende parter kan foretage investeringer på deres område. Disse betingelser omfatter forpligtelse til altid at tilstå investeringer foretaget af investorer fra andre kontraherende parter loyal og rimelig behandling. Sådanne investeringer skal endvidere nyde størst mulig beskyttelse og sikkerhed, og ingen kontraherende part må på nogen måde gennem urimelige eller diskriminerende foranstaltninger

lægge hindringer i vejen for forvaltning, vedligeholdelse, brug, udnyttelse eller afhændelse af sådanne investeringer. Sådanne investeringer må under ingen omstændigheder tilstås en mindre gunstig behandling end tilladt i henhold til international ret, herunder traktatmæssige forpligtelser. Alle de kontraherende parter skal opfylde de forpligtelser, de har indgået med en investor eller over for investeringer foretaget af investorer fra andre kontraherende parter.

[...]

Behovet for en præjudiciel afgørelse

(31) Sagen for hovrätten (appeldomstol) rejser spørgsmålet om, hvorvidt ECT, som udgør en del af Unionens retsorden, skal fortolkes således, at artikel 26 også omfatter en tvist mellem en EU-medlemsstat på den ene side og en investor fra en anden EU-medlemsstat på den anden side vedrørende en investering i den førstnævnte af den sidstnævnte.

(32) Såfremt artikel 26 ECT omfatter de nævnte tvister opstår endvidere spørgsmålet, om EU-retten er til hinder for bestemmelsen med en sådan fortolkning i et internt EU-forhold, eller for [org. s. 11] bestemmelsens anvendelse i en intern EU-tvist. Principperne fra og Domstolens stillingtagen i Achmea-dommen tog udgangspunkt i en bilateral investeringsaftale mellem to EU-medlemsstater. ECT er en multilateral investeringsaftale og til forskel fra den i Achmea-dommen omhandlede bilaterale aftale, har ECT et flertal af kontraherende parter, som hverken er eller har været medlemmer af EU. En anden forskel i forhold til den bilaterale aftale er, at ECT blev indgået af både De Europæiske Fællesskaber, nu Den Europæiske Union, og dets medlemsstater. Hertil kommer, at en klager i henhold til ECT for bilæggelse af tvisten kan vælge mellem voldgift eller at indbringe sagen for en national domstol. I forhold til ECT var Unionen således medvirkende til aftalens tilblivelse og accepterede tvistbilæggelsemekanismen i artikel 26 ved at være part i aftalen.

(33) I denne henseende synes det ikke, selv når der tages hensyn til EU-Domstolens stillingtagen i Achmea-sagen, at være klart eller klarlagt, hvordan EU-retten skal fortolkes.

(34) I sagen for hovrätten (appeldomstol) er der endelig opstået spørgsmålet om, hvilken betydning EU-retten, og navnlig princippet om EU-rettens forrang og princippet om EU-rettens effektive virkning, har for anvendelsen af præklusionsbestemmelsen i voldgiftslovens § 34, stk. 2, nemlig om EU-retten er til hinder for en anvendelse, som medfører, at en part i en retssag, hvorved voldgiftskendelsen indbringes for domstolene, ikke kan gøre indsigelse om, at voldgiftsaftalens tilblivelse eller voldgiftsaftalen i sig selv er i strid med EU-retten. I denne henseende bemærker hovrätten (appeldomstol), at Högsta domstolen i Sverige (øverste domstol, Sverige) den 4. februar 2020, i sag T 1569-19, besluttede at anmode EU-Domstolen om en præjudiciel afgørelse, og at EU-

Domstolens præjudicielle afgørelse, så vidt det på nuværende tidspunkt kan vurderes, også vil kunne få betydning for sagen ved hovrätten (appeldomstol). I afventning af EU-Domstolens besvarelse synes det i hvert fald ikke at være klart eller klarlagt, hvordan EU-retten skal fortolkes i denne henseende.

(35) På denne baggrund finder hovrätten (appeldomstol) det nødvendigt at anmode EU-Domstolen om en præjudiciel afgørelse på samtlige ovennævnte punkter.

[Org. s. 12] Anmodning om præjudiciel afgørelse

Hovrätten (appeldomstol) anmoder Domstolen om at træffe præjudiciel afgørelse vedrørende følgende spørgsmål.

1. Skal ECT fortolkes således, at voldgiftsklausulen i artikel 26 – hvorigennem en kontraherende part giver sit samtykke til at tvister mellem en kontraherende part og en investor fra en anden kontraherende part vedrørende en investering foretaget af sidstnævnte på den førstnævntes område henvises til international voldgift – også omfatter en tvist mellem en EU-medlemsstat på den ene side og en investor fra en anden EU-medlemsstat på den anden side?

Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende:

2. Skal artikel 19 TEU og artikel 4, stk. 3, TEU samt artikel 267 TEUF og artikel 344 TEUF fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for voldgiftsklausulen i artikel 26 ECT eller for en anvendelse af voldgiftsklausulen, hvor en investor fra en EU-medlemsstat i tilfælde af en tvist vedrørende en investering i en anden medlemsstat i henhold til artikel 26 har mulighed for at indlede sag mod sidstnævnte medlemsstat ved en voldgiftsret, hvis kompetence og afgørelse denne medlemsstat har pligt til at acceptere?

Såfremt det andet spørgsmål besvares bekræftende:

3. Skal EU-retten, og navnlig princippet om EU-rettens forrang og princippet om EU-rettens effektive virkning, fortolkes således, at den er til hinder for anvendelsen af en bestemmelse i national ret om præklusion, såsom voldgiftslovens § 34, stk. 2, såfremt anvendelsen medfører, at en part i en retssag, hvorved voldgiftskendelsen indbringes for domstolene, ikke har mulighed for at gøre den indsigelse gældende, at der ikke foreligger en gyldig voldgiftsaftale af den grund, at voldgiftsklausulen i eller tilbuddet i henhold til artikel 26 ECT er ugyldigt eller ikke finder anvendelse som stridende mod EU-retten?